



УПОВНОВАЖЕНИЙ Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298-70-33

Міністру юстиції України
Денису МАЛЮСЬЦІ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України
«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

На підставі статей 1, 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», під час виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради з прав людини виявлено порушення прав людини у діяльності медичної частини № 119 філії державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Києві та Київській області (далі – медична частина).

Статтею 49 Конституції України визначено, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

Статтею 6 Основ законодавства України про охорону здоров'я визначено, що кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, що передбачає медичний догляд, який є необхідним для підтримання здоров'я людини.

Частиною 1 статті 8 Кримінально-виконавчого кодексу України серед основних прав засуджених визначено право на охорону здоров'я, гуманне ставлення до них та на повагу їх людської гідності; засуджені не повинні підлягати жорстокому, нелюдському або такому, що принижує їх гідність, поводженню.



Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур або жорстокого, нелюдського або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Усупереч наведеним вимогам законодавства під час позапланового відвідування медичної частини 02.10.2023 виявлені факти порушення прав людини, що потребують вжиття невідкладних заходів реагування щодо усунення виявлених недоліків, причин та умов, що їм сприяють, притягнення винних осіб до відповідальності.

Станом на день відвідування у медичній частині вакантні посади лікаря-психіатра і лікаря-терапевта, через що неможливо провести повний та профілактичний медичні огляди засудженим. Зазначене свідчить про неналежну організацію та рівень надання медичної допомоги засудженим, чим порушується вимоги Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі, затвердженого спільним наказом Міністерства юстиції України та Міністерства охорони здоров'я України від 15.08.2014 № 1348/5/572 (далі – Порядок).

У медичній частині не ведеться «Журнал проведення профілактичного огляду осіб, узятих під варту», що є порушенням вимог пункту 3 Розділу II Порядку. Через відсутність журналу неможливо встановити кількість осіб, які пройшли профілактичний медичний огляд, потребують диспансерного нагляду або проведення повторного медичного огляду.

Під час проведення медичних оглядів засуджених присутні працівники державної установи «Бориспільська виправна колонія (№ 119)». Зазначене порушує вимоги статті 39-1 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», якою передбачено, що фізична особа (пацієнт) має право на таємницю про стан свого здоров'я, факт звернення за медичною допомогою, діагноз, а також про відомості, одержані при її медичному обстеженні. Окрім того, відповідно до пункту 9 розділу I Порядку медичні огляди (обстеження) засуджених проводяться поза межами чутності, а також (якщо медичний працівник не бажає іншого в кожному конкретному випадку) поза межами видимості осіб, які не належать до медичних працівників.



У порушення вимог Порядку засудженим особам не проводиться своєчасне та належне обстеження органів дихання та опорно-рухового апарату, оскільки у медичній частині відсутнє рентгенологічне обладнання, через що засуджені не можуть пройти повний профілактичний медичний огляд, зокрема, рентгенографію органів дихання.

Відповідно до Порядку у закладах охорони здоров'я державної кримінально-виконавчої служби організовується цілодобове чергування медичних працівників, однак у медичній частині це здійснити неможливо через недостатність медичного персоналу у штаті.

Приміщення медичної частини потребують проведення ремонтних робіт, зокрема, стіни, стеля та підлога мають пошкоджені покриття, сколотий кахель, що унеможливорює проведення вологого прибирання та належної дезінфекційної обробки поверхонь та є порушенням вимог Державних санітарних норм і правил «Санітарно-протиепідемічні вимоги до закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну (медико-санітарну) допомогу», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 07.11.2007 № 1256/14523. Також відповідно до статті 22 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» та Державних санітарних норм і правил «Санітарно-протиепідемічні вимоги до закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну (медико-санітарну) допомогу», вищезазначене негативно впливає на якість лікування, умови перебування засуджених у медичній частині та негативно впливає на здоров'я осіб, які перебувають у медичній частині.

У порушення Положення про організацію лазне-прального обслуговування осіб, які тримаються в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 08.06.2012 № 849/5, в установі не проводиться вчасна санітарна обробка речового майна засуджених осіб, зокрема, постільної білизни та постільних речей (ковдр, матраців, подушок, рушників, тощо).

Палати-камери в медичній частині не відповідають пунктам 8.3.2.4 та 8.3.2.7. Державних будівельних норм України для будинків і споруд закладів охорони здоров'я, зокрема, відсутні санітарно-гігієнічні приміщення із зоною для душа, шафи для зберігання речей.

У порушення вимог Табеля оснащення обладнанням одного робочого місця лікаря-стоматолога та зубного техніка, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11.04.2005 № 158, в медичній частині відсутній дентальний рентгенологічний апарат, що унеможливорює проведення поглибленого стоматологічного обстеження засуджених, та не забезпечує своєчасне надання належної стоматологічної допомоги.

У порушення вимог Стандартів медичної допомоги при вірусному гепатиті С у дорослих, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 15.01.2021 № 51, особи з підозрою на вірусний гепатит С не проходять ПЛР -



тестування, у зв'язку з чим вони не отримують необхідного лікування, що може призвести до погіршення стану їх здоров'я та поширення зазначеного інфекційного захворювання серед засуджених осіб.

Засуджені не отримують необхідного дієтичного харчування при лікуванні гострих захворювань або загострених хронічних захворювань, чим порушується частина 2 пункту 2 Порядку застосування норм харчування та норм заміни продуктів харчування осіб, які тримаються в установах виконання покарань, слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби, ізоляторах тимчасового тримання, приймальниках-розподільниках та приймальниках Національної поліції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.06.1992 № 336.

У порушення вимог Заходів та Засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03.08.2020 № 1777, в медичній частині обладнано лише один ізолятор для інфекційних хворих, що унеможлиблює одночасного розміщення хворих на інфекційні захворювання окремо один від одного та інших засуджених.

У порушення вимог пункту 7 розділу I Порядку не призначено медичного працівника відповідального за перед- та післятестове консультування ВІЛ-інфікованих осіб. У той же час вивченням медичної документації встановлено, що форми первинної облікової документації № 030-5/о «Контрольна карта диспансерного нагляду за ВІЛ-інфікованою особою» та форми № 502-1/о «Реєстраційна карта ВІЛ-інфікованої особи» зберігаються у доступному для інших осіб місці. Вільний доступ до зазначеної вище медичної документації засуджених не забезпечує конфіденційності інформації щодо стану здоров'я ВІЛ-інфікованих осіб, що порушує вимоги наказу Міністерства охорони здоров'я України від 05.03.2013 № 180.

Робочі місця медичних працівників не відповідають вимогам чинного законодавства, у кабінетах лікарів відсутнє гаряче водопостачання чим порушується стаття 19 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».

Маніпуляційний кабінет використовують як приміщення, де відбувається збір мокротиння для діагностики туберкульозу, що порушує вимоги Стандарту інфекційного контролю для закладів охорони здоров'я, що надають допомогу хворим на туберкульоз, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я від 01.02.2019 № 287.

Пакування накладок до зовнішнього автоматичного дефібрилятора мають термін придатності до 05.11.2021, що не забезпечує ефективне використання приладу для надання домедичної допомоги засудженим при раптовій зупинці кровообігу, відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 09.03.2022 № 441.



У порушення Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03.03.2004 № 584, в аптеці стоматологічного кабінету виявлено пломбувальні матеріали зі строком придатності, що минув.

У медичній частині не проводяться заходи відповідно до Порядку проведення замісної підтримувальної терапії осіб з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 27.03.2012 № 200, що порушує їх право на вибір методів лікування відповідно до статті 38 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».

Приміщення для зберігання лікарських засобів та виробів медичного призначення не забезпечено необхідною кількістю шаф, піддонів, холодильників, стелажів, термометрів, гігрометрів, охоронними та протипожежними засобами, що порушує вимоги розділу II Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.12.2003 № 584.

У порушення Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерством внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, приміщення медичної частини не обладнані системами пожежогасіння та пожежної сигналізації.

В установі перебуває 12 осіб із встановленою інвалідністю, проте медична частина не пристосована для вільного пересування маломобільних груп населення (відсутні пандуси, підйомник, поручні тощо) чим порушуються вимоги Державних будівельних норм України В.2.2-17:2006 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення».

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, а також беручи до уваги те, що:

відповідно до підпункту 2⁷ пункту 3 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228, Міністерство юстиції України забезпечує контроль за дотриманням прав людини і громадянина, вимог законодавства щодо виконання і відбування кримінальних покарань, реалізацією законних прав та інтересів засуджених та узятих під варту осіб;

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,



ВИМАГАЮ:

1. Міністерству юстиції України розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму наведених порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності медичної частини № 119 філії державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Києві та Київській області, причин та умов, що їм сприяють, а також запобігання їх у подальшому.

2. У спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення винних осіб до встановленої законом відповідальності та про результати розгляду подання у місячний строк повідомити Уповноваженого, додавши на підтвердження відповідну інформацію та копії документів.

Звертаю увагу, що відповідно до статті 188⁴⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: Звіт про результати відвідування медичної частини № 119 філії державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Києві та Київській області на 11 арк.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Іваниш Ярослава 050 967 9551

